

תאריך: 19.2.2007
בתשובה נא לציין: 10321, 15286,
31706, 31490

בדואר רשום ובפקס:
02-6268521

לכבוד
גב' טובה עמדי
הלשכה למינהל אוכלוסין
משרד הפנים
רח' ואדי ג'וז 49
ירושלים

גב' עמדי הנכבדה,

הנדון: **נטילת תעודת זהות שלא כדין מידיהן של תושבות ישראל**

הריני לפנות אלייך בעניינן של שתי נשים, תושבות קבע בישראל, אשר תעודות הזהות שלהן נלקחו מהן בשעה שבאו להנפיק בלשכתכם תעודות מעבר.

עניינה של הגב' עיאד, ת.ז.

1. הגב' עיאד יפתה את כוחם של פרקליטי המוקד להגנת הפרט (להלן: **המוקד**) לטפל בענייניה מול הרשויות הישראליות. מצ"ב ייפוי כוח.
2. הגב' עיאד הינה תושבת ירושלים, ונשואה למר _____ עיאד, ת.ז. _____, פלסטיני המתגורר בעזה. לה ולבן זוגה חמישה ילדים, הרשומים במרשם האוכלוסין הפלסטיני.
3. ביום 2.2.2007 הגיעה הגב' עיאד עם חמשת ילדיה למחסום ארז, במטרה להיכנס לישראל. ביציאתה נאמר לה, שאם תרצה לשוב לרצועה, תצטרך להנפיק תעודת מעבר בלשכתם.
4. ביום 5.2.2007 הגיעה הגב' עיאד ללשכתם, והגישה בקשה לקבלת תעודת מעבר. לאחר הגשת הבקשה נאמר לה שהתעודה תישלח אליה בדואר לבית הוריה בירושלים.
5. הגב' עיאד חששה שתעודת המעבר לא תהיה מוכנה לפני שיפוג תוקף היתרי השהייה בישראל של ילדיה, ולכן הגיעה ביום 11.2.2007 ללשכתכם. בלשכה ביקשה ממנה הפקידה אנטואנט את תעודת הזהות שלה ואת הקבלה עבור הגשת הבקשה לתעודת מעבר. הגב' עיאד סברה כי לקיחת תעודת הזהות נועדה לשם איתור תעודת המעבר שהונפקה עבורה. הא ותו לא.

6. לאחר כחצי שעה, כשחזרה אנטואנט יחד עם פקידה נוספת, התברר לגבי עימד עד כמה טעתה. נאמר לה כי מאחר שהיא מתגוררת ברצועת עזה, תילקח ממנה תעודת הזהות, ותושאר ברשותה רק תעודת המעבר. וכך היה. כאשר שאלה הגבי עימד האם, כאשר תצא מעזה, תוכל להגיע ללשכתכם ולבקש את תעודת הזהות, ענתה לה אנטואנט כי **לעולם לא תקבל בחזרה את התעודה.**

7. לאור התשובה שקיבלה, פנתה הגבי עימד למנהל האחראי על הנפקת תעודות המעבר (הגבי עימד איננה זוכרת את שמו), וביקשה שתוחזר לה תעודת הזהות. הגבי עימד סיפרה שהיא מחלקת את זמנה בין עזה לירושלים, והיא זקוקה לתעודה. המנהל השיב לה כי מדובר בהנחיה חדשה, לפיה נשים במצבה אינן יכולות עוד להיכנס לרצועת עזה ללא תעודת מעבר, אך ביקש ממנה לחזור לאנטואנט כדי לבדוק האם רשום במחשב אם תעודת הזהות אמורה להיות מושבת לה, אם לאו. הגבי עימד חזרה לאנטואנט, שאמרה שאיננה יכולה לעזור לה. בשלב זה עזבה הגבי עימד את לשכתכם.

עניינה של הגבי' בדח, ת.ז.

8. הגבי' בדח יפתה את כוחם של פרקליטי המוקד לטפל בעניינה מול הרשויות הישראליות. מצ"ב ייפוי כוח.

9. הגבי' בדח תושבת ירושלים, ונשואה למר _____ סלים, פלסטיני המתגורר בעזה. לבני הזוג שבעה ילדים.

10. ביום 18.1.07 יצאה הגבי' בדח מעזה לירושלים עם חמשת ילדיה, הרשומים במרשם האוכלוסין הפלסטיני, למשפחתה המתגוררת בירושלים. בעת מעברה במחסום ארז, לא נמסר לה על כל שינוי מדיניות באשר למסמכים האישיים שיש להציג בעת כניסה חזרה לעזה, דרך המחסום.

11. בירושלים נמסר לה, על ידי המוקד להגנת הפרט, על השינוי במדיניות, לפיו על כל אזרח או תושב המבקש להיכנס מעתה לרצועת עזה דרך מחסום ארז להציג דרכון או תעודת מעבר.

12. ביום 1.2.07 פנתה הגבי' בדח ללשכתכם, בליווי עו"ד איבראהים מגדי, והגישה את הבקשה להנפקת תעודת מעבר. נאמר לה שתקבל את תעודת המעבר תוך שבוע-שבועיים בדואר.

13. הגבי' בדח היתה זקוקה בדחיפות לתעודת המעבר, מאחר שתוקף היתר השהייה בישראל עבור ילדיה עמד לפוג, והם צריכים היו לחזור לבתי הספר בהם הם לומדים בעזה. אשר על כן, היא הגיעה ביום 7.2.07 ללשכתכם כדי לעקוב אחר הטיפול בבקשה.

14. בלשכה קיבלה אותה הפקידה אנטואנט, אשר לקחה ממנה את הקבלה עבור הגשת הבקשה לתעודת מעבר וביקשה ממנה להמתין. אנטואנט מסרה את הקבלה לפקידה אחרת, אשר דיברה עם אנטואנט בעצבנות, בשפה העברית. הגבי' בדח איננה מבינה היטב עברית אך משפת הגוף של הפקידה השנייה, היא הבינה שהפקידה מדברת עליה. לאחר מכן ביקשה אנטואנט

מהגב' בדח לתת לה את תעודת הזהות למספר דקות, כדי להראות אותה לפקידה השנייה. הגב' בדח הניחה, כי כפי שארע בביקורה הקודם בלשכה, אנטואנט מעוניינת בתעודה רק כדי לעיין בפרטים הרשומים בה.

15. בשלב מסוים החלה הפקידה השנייה לדבר בעברית, בעודה מחזיקה ביד אחת את תעודת הזהות של הגב' בדח ובידה השנייה את תעודת המעבר. אנטואנט תרגמה לה את דברי הפקידה ולפיהם על הגב' בדח לבחור: או שהיא מעוניינת בתעודת הזהות, או בתעודת המעבר. הגב' בדח ענתה שהיא מעוניינת לקבל בחזרה תעודת הזהות שלה, אך נענתה כי **לא ניתן לתת לה את תעודת הזהות בחזרה**, וכי על פי הנוהל החדש היא רשאית לקבל את תעודת המעבר בלבד. כששאלה את פקידות הלשכה מהו בדיוק אותו נוהל חדש - נענתה בשתיקה רועמת.

16. בשלב זה ביקשה הגב' בדח מאנטואנט לפגוש את המנהל, מאחר והיא עומדת על דרישתה לקבל את תעודת הזהות שלה בחזרה ולהבין את מהות הנוהל החדש. אנטואנט לא אפשרה לה להיפגש עימו, והגב' בדח עזבה את הלשכה.

17. התנהלות לשכתכם בעניינן של הגב' עיאד והגב' בדח מעלה שאלות קשות: כך למשל, מהיכן שואבת לשכתכם את הסמכות ליטול תעודות זהות מתושבות ישראל?

יצוין, כי **סעיף 28 (א) לחוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965** קובע כי פקיד רישום רשאי לדרוש מבעל תעודת זהות שימציא לו אותה רק **לשם ציון של שינוי בפרט רישום, או כשהתעודה נתבלתה או פקע תקפה, או כשהתצלום שוב אינו מתאר כנכון את בעל התעודה.** **סעיף 28 לחוק קובע כי "היה פקיד רישום סבור, אגב טיפול בתעודת זהות, שנעשה בה שינוי, תיקון, הוספה או מחיקה שלא כדין, רשאי הוא לעכבה תחת ידו עד לגמר הבדיקה".**

כמי שעוסקים מידי יום ביומו בטיפול בתעודות זהות, מודעים פקידי לשכתכם להוראות החוק. הם מודעים לכך שאין בסמכותם ליטול את תעודות הזהות של מרשותי אלא במצבים הנזכרים בחוק ושהובאו לעיל. מתגנב החשש, שכמי שמודעים למצב החוקי, בחרו פקידי לשכתכם להעביר לידיהם בערמה את תעודות הזהות של מרשותי. הפקידים נתנו למרשותי להבין כי תעודות הזהות שלהן נלקחו מהן אך לכמה דקות, לשם הטיפול בהנפקת תעודת המעבר, וכאשר אלו הגיעו לידיהן – סירבו להשיבן.

18. התנהלות לשכתכם מעלה תמיהות בייחוד לאור העובדה כי אינכם טוענים כי תושבותן של מרשותי פקעה. ואכן, על בסיס זה אושרה בקשתן להנפקת תעודת מעבר. כיצד, אם כן, ניתן להסביר את דבריהן של פקידת לשכתכם, אשר אמרה לגב' עיאד כי לעולם לא תקבל בחזרה את תעודת הזהות שלה?

19. הדרישה כי אותן תושבות יפקידו בלשכתכם את תעודת הזהות, אף עלולה לסכל את מעברן במחסום ארז. למוקד ידוע על לפחות מקרה אחד בו נדרשה תושבת, שביקשה לעבור במחסום לכיוון הרצועה, להציג תעודת זהות. מאחר שהתעודה לא היתה ברשותה – כיוון שנלקחה על

ידי לשכתכם – לא התאפשר לאותה תושבת לעבור במחסום, וזאת למרות שהיתה ברשותה תעודת מעבר!

20. עולה מהמקובץ כי לשכתכם, שהינה רשות ציבורית, חרגה במקרים אלה מאמות מידה בסיסיות של הגינות ושל שירות ראוי לתושבים הפונים אליה והנזקקים לשירותיה. **התנהלות זו אף אינה מגובה בכל מקור חוקי.**

21. **אשר על כן, אנו דורשים שהתנהלותם, המתנה את מתן תעודת המעבר במסירת תעודת הזהות ללשכתכם, תיפסק לאלתר. בנוסף, נדרוש כי תעודות הזהות של מרשותינו, ושל נשים אחרות במצבן, יושבו להם מיידית.**

בכבוד רב,
יותם בן הלל, עו"ד

לוט:

יפויי כוח

העתקים:

מר אבי לקח, מנהל לשכת מינהל האוכלוסין בירושלים המזרחית,
עו"ד דניאל סלומון, לשכת היועץ המשפטי, משרד הפנים
מר רוני בר און, שר הפנים
גב' מיכל יוספוף, ממונה ביקורת גבולות ומעברים